

Joe Sõnumid

Bilk muutlikust ja kaduvasst kõrgemale.

„Su aastad ei lõpe mitte ära.“

Jumal on muutmata ja ainult tema teab igaweje ajamere algust ja lõppu. Et meile inimlastele, kes me siin muutlikkudes oludes elame, ajamõõtniist võimaldada, selleks ajetas ta „walgused taewa lautusesse, et nemad wahke teewad päewa ja öö wahele, et nemad on tähtedeks ja seatud aegadeks ja päiwiks ja aastaiks.“ 1. Moosj. 1, 14. Ka Zaawet wõrdleb Looja ja loodolewuste wahelkorda järgmiste sõnadega: „Sa oled ju wanast maale aluse pannud ja taewad on ju käte töö. Nemad lähewad hukka, aga sina jääd seisma ja kõik need jaawad wanaks, kui kuub; ja wõtad neid muuta nõnda kui riide ja nemad jaawad muudetud.“ Laul 102, 26—27. Waadeldes looduist tuleme jama-jugusele järeldujele, et siin kõik wahelduw ja muutlik on. Kuid ka nii üffiku inimese kui kogu inimkonna elu koosneb alatijest waheldujest. Nii paljugi me elus on juba aastatuhanded tagasi elunäitelawal olnud, mis meid weel tänagi ümbritseb. Meie kõigeisiklikumast elust tekkiwad mõtted, mis jaawad sõnadeks, sõnad muutuwad tegudeks, teod omakorda muutuwad ajajündmusteks, mis läbi jälle kord midagi olemasolnult tõendatakse. Spetus, mida me nende tõeasjade tundmijest tahame wõtta, on kõige ennem minewiku wäärtus käesolewaks ajaks, olles ühtlasi meile ka teenäitajaks tulewiku jaoks.

Mis aga aegade jooksul ja jündmuste waheldujel ikka ühejuguks on jäänud, on inimese igatus lunastuse järele. Ei lõbustuse ihade täitmine ega lihameele rahuldamine, ei piüid maisjete asjade järele, ega tung ilmaliku rõõmu maitsmijele pole meie elu eesmärk, waid lihtne ja waike igatus rahu järele. Rahu on wabanemine rahutujest, jüst rahutus on häda ja hädade all kannatame me kõik. Seda wõime aga ainult jellest jaada, kelle enda „juures ei ole muutmijst ega wahetamijse warju.“ Saf. 1, 17.

Inimesjed käiwad täna mõistmatutel ja jegasstel

teedel jelleks, et leida rahu: piüitakse rahutust rahutujega allahajta, jõjale rehwestamijse abil wastujest, erkusidwopustawale ajawaimule kiirusrekordidega wastu astuda ja edendada kehakultuuri järjest juurenema spordi-hullumeelujtega.

Kui wäga mõistetaw on jellepärast, et inimesjed ikka enam fibedamaks muutuwad, rõõmutuks ja rahutuks jaawad. Maailmapilt pimestab enama jao filmi; ta hülgab, jespärast meelitab ta nõnda paljuid enda mõju alla. Ta hülgab ja järeab küll, aga ei joojenda kedagi.

Tõeliku kristlase jüda ei rahuldu maisjete asjadega, jüst „meie otjime tulewat“. Ebr. 13, 14. Meie ei ela mitte ainult filmapilgule, waid me rändame jüst rahutust elust läbi igaweje elu poole. See on kristliku meele tunnistus ja tema ülem joom, milles kõik igatjused täitmiist leiwad. See igatus elab muutmatault ühes inimesjega ja on tema alatijeks jaatjaks usuteel, kuni ta kord eesmärgile jõuab. Siis on ka kõikide joomide joom rahu. Kristlane aimab jumaliku rahu iludust. Jespärast hindab ta ka jeda kõrgemaks, kui jelle maailma au ja wõimu. Tema filmad on ärapööratud jelle maailma pildist ja juhitud „meie usu ülema jaatja ja lõpetaja“ (Ebr. 12, 2) pääle.

Kristus on usjeks rahu juure ja elu leiwaks ning weeks. Tema waade ei ole mitte ilma armuta, jüst „tema jees elab kõik Jumala täius ihulikult.“

Ei maailmalik teadmijne, ei mõistujse rikkus ega juuresti ülistatud õpetlaste tarkus wõi ühelegi rahu anda. Minult Kristus wõib meid teha rahulikuks hädas ja rikkaks puudujes ning alandlikuks jüdamerõõmus. Tema „aastad ei lõpe mitte ära“ (Laul 102, 28.) ja tema wõib meile ka siis muutmata, igaweje elu anda, kui kõik nähtaw kaob.

Et Jumal Tõe Sõnumite austatud lugejaid ka 1930. aastal eelnimetatud eesmärgile lähemale aitaks, jeda joomib jüdamlikult

„Tõe Sõnumite“ toimetus.

Kaanepildi juure: Noormees ilmalikkude õhulosside ja piibli põhimõtteliste tõdede wahelijel teelahmel.

„Mina usun...“

Ulf, arvamine ja teaduslik oletamine.

Seldatakse, et mida enam me mõtleme, seda vähem võime end ainult usu pääle toetada, sest jeda ei peeta ju teaduslikuks. Bastandina meie eelkäijatele ei usu me enam kõike; täna toimitakse nõnda kui teaksite me kõik. See teadmine pidada olema tõenduseks jelle mõtleja olevuse piirita kõrgusele arenemisastmele jõudmise kohta, keda nimetatakse „inimejeks“. Olene usked eneste teadmisele ja piiramine heita kõrvale kõik, mis põhjeneb tunnete ja usu alusele. Kui võtaksime aga eneste tundmise täielikkuse uurimise alla, siis leiaksime, et meil väga jagedatel juhtumistel ainult teistjugaie usuga tegemist on, mis üks kõik misjugaie kuulsa mehe ütlenuse põhjeneb, osutudes väiteks, mille tihti tõeline teaduslik ja muutmata alus puudub.

Ühes jelleaga jaoks meile ka selgeks, et juurem oja praegusest „modern-ilmawaateist“ juist oletatud teadmise taimelawaist wõrjunud on, mis normaal-olukordel milgil juhtumisel nii juurt poolehoidu polets leidnud. Niijugaiele usklikkusele, mis juurema jao inimesi isiklikest weendumusest tagasi hoiab, on ainult laiskus aluseks; nad toetawad end ainult üldjuse arwamistele. See üldwaade mõjutab aga inimest kõike muud ennemalt uskuma, kui Jumalat.

Küfige kord modernistilt (ilmawaate pool-daja, kes piibli põhitudede kõrwaldamise ja muu-nutamise abil piiblit ja teadust piirib ühendada), kes usu üle nägemata Jumalasse kaastundlikult naeratab, kas ta ei usu näiteks nägematut elektri-woolu, aatomeid, wõi eetrit, mis pidada kõike maa-ilmariumi täitma, ja weel hulga teisi asju, mis ju tegelikult midagi muud pole, kui teaduslikud oletused. Ükski ei ole ialgi neid asju näinud. Küfi temalt kas ta täna weel neid tõeasju usub, milliseid aastajajanded tagasi „igast kahtlusest kõrgemal olevate tõdedena“ wälja kuulutati; kas ta usub ka nendesje uumatesje leidustesje, mis endistele „tõdedele“ järju lõpu tegid.

Wõtame näiteks aatomid. Kui meie kooliealised olime, siis õpetati et aine koosnewat „aato-meist“, see tähendab ettekujutamata wäikestest aineosakestest, milliseid üldise jaotada wõimata. Niijugaieid aatome wõime enestele mõistagi waewalt ette kujutada. Noil päewil näis aga see õpetus kuni tolle ajani tuntud loodusejeadustega täielikus kooskõlas olevat. Aga mõned teadlased uuri-jid edasi, tehes mitmesjugaieid katseid. Aga joof-

jul leiti, et inimese ettekujutusjes asjuw aatom meile raskeid ja wastamatuid küsimusi esitas. Peagi jai awalikuks, et aatom tema tolleaegjes mõistes enam jellisesse teaduslikesse mõisteehitusesse ei mahu, mis aatomiteooria algul oli ülesehitatud. Selle järeldujel õpetatakse jälle ühte teist hüpoteesi.

Aga ehk see uus õpetus küll hulga jeni selgitamatuid näteid mõistetawaks teeb, ulatab see siiski weel kaugele üle meie ettekujutuswõime. Me peame lihtjalt jellesje uskuma.

Nüüd seletatakse aatomit planeedijüsteemiga, mille keskel „päikene“ keskpunktina, ja jelle ümber keerlewad lugemata hulgad planeete ehk elektroone. Seejuures on aga aatom ise nii tilluke, et jeda ijegi kõige parema mikroskoobiga näha ei jaa. Siin tekitab aga üles uus ime ja nimelt küsimus: „Kust kain naine jai?“ Seejama küfija usub, ilma, et filmapilgukski järele mõtleks, aatomi teooria tõelikkusesje. Sama isik aga, kes Jeesuse wett wiinaks tegemist naljaks peab ja Laatsjaruse ülesäramise loo üle irwitab, jekt et niijugaieid imesid uskuda ei olla ju teaduslik, usub ükskõik misjugaie teaduslikku oletust elu alguse kohta, kuigi see temalt tõelikult juuremat usku nõuab, kui piibli põhimõtted.

Ulf asetab Jumala loojaks; teadus aga tõrkab Jumala kõrwale, asetades mitte midagi jelle ajemele. Teadus õpetab loomist ilma loojata — midagi täielikult mõistmatut.

Meie maailma esileilmumise seletus põhjeneb usule. Meie ei kinnita ialgi — ei mõtlegi jellele — omawat usku, millist igas juhtes on wõimalik teaduslikult tõendada. See ei oleks enam usk.

Kuigi inimesed eneste kindla teadmise üle wõiwad juurestada — näitab meile teaduse ajalugu siiski, et jarnast kindlat asja ei ole. Juba ainult ühel aastajajal walitsenud „kindlad ja wastuwaaidlematud uurimisjaadused“ pidid järgmisel jajangul läbikaalumise ja muutmise alla wõetama. Mõeldes jellele, tuleb meele lause, millist prantslastel moeks on eneste kuningasurma ja uue kuninga kroonimisel tarwitada: „Le roi est mort: Vive le roi!“ (Kuningas (wana) on surnud! Elagu (uus) kuningas!) Samuti talitawad teadlased nii mõnegi teadusliku oletusega. „Kuidas te wõite jeda nii täpselt teada?“ küfiti kord ühelt õpetlajest, kes piiridis kuulajaid weenda waates, et kuu olla

üks meie maakerast eraldunud oja. „Täpselt ei tea ma jeda mitte,“ vastas ta, „aga inimliku otsustamise järele on see kindlasti nõnda!“ — Väga ja-
gedasti on teadus piinidnud teaduslikult lõendada, et mõned teatud plaanid täiesti läbi viimatud, jee-
ga aga ka naeruväärjed on.

Nad ei uskunud isegi aeroplaani lennuvõimalusesse, kuni kord tuli päev, mil teoasi neid weendumu-
jele tõi. Siis aga avaldasid endised vastajed enda tulidust jelles, et nad piinidfid „ümberlükkamata seaduseid“ ümberlööva leidustega
koostöölase viia.

Oleme kaugel jellest, et teaduse väärtust vä-
hendada piinida. Wiimastel aastakümnetel on tea-
duse põllul imestustäratavaid edusamme tehtud. On jaadud tundma imelisi looduse seaduseid ja nende üle raamatuid kirjutatud; aga need ei juuda
meile kõige nende põhjust selgitada. Kuid just sel-
les peitubki teaduse viimane eesmärk, et leida was-
tust igivanadele küsimustele, mis on: kustkohalt ja kuhu. Kõik religioonijüstseemid ja ilmavaated ei

ole midagi muud, kui inimlik piinle leida vastust neile küsimustele, kuid nende vastuste mitmekesi-
dus ainult segab. Seega ei saa me ühtki rahulda-
wat vastust. Kõikjagustele imelistele katsetele ot-
sekui kiuste ei ole jeni veel elu algallika saladust üles leitud. Teaduse vastus jellele on ikka veel
ainult oletamine. Sellega on lugu täpselt nii-
sama, kui Sphing'i filmadega, mis oma saladus-
likke pilke üle laialdase, waitiva liivalagendiku heidavad: Ignoramus — ignorabimus; j. i.
meie ei tea jeda, ega saa ka jeda ialgi teada.

Peaks inimesed ometi rohkem püha kirja lu-
gema! Selles leiavad nad kõige tõelikuma ja usal-
dusväärjema tunnistaja maailmast. Igast jelle
lehefüljelt leiakfid nad elu mõistatuse lahendamise,
millise üle neil ei tarvitse häbeneda. Ajajärgude
kainemad ja elufogenenud pead on jelles leiduvaid
mõtteid tõeks tunnistanud. Ja kui ka piibli
vastus rahvapärane ega modern pole, on sel siiski
eelistujeks, et see pole inimese mõttekujutus, vaid
tõde.

Ernst Kõvi järele wabalt.

Zumal ja mina.

Mina-waim on praegu walitjemas. Pea iga-
igakuks piinab jeda, mis temale kasuks tuleb, jättes
tähelepanemata, mis teise kasuks on. On enese-
mina ikka kõrgemale arendatud ja mitte mõeldud
jellele, millised kahjulikud tagajärjed niisugusel
elu- ja kasvatusemetodil jaowad olema. Inimsoo
ijeteadmus on täna jamajugusele ajtmale tõusnud,
kui see Noa ajal oli. Püha kiri ütleb tolleaegse
rahvapõlwe kohta: „Inimesed ei taha enam end
minu Waimust noomida lasta.“ 1. Moosj. 6, 3.
Tolleaegsete inimeste enese-mina oli end Zuma-
last täielikult lahti õelnud.

Meieaegne tehnika wiib meid lennul läbi
maailma. Tehakse leidusi, kasutatakse neid, täien-
datakse ja piinatakse ikka kõrgemale. Samuti on ka
lugu teadusega. Ei wõi ega saa jalata: me aren-
dame end täielikkuse poole! —

Ja siiski peame tahtmatult tõeks tunnistama:
me oleme jäänud pealiskaudjeks eneste jifemise,
hingelu vastu. Waarutakse kindlustelt siia ja
sinna. See armas enese-mina on nii kõrgele are-
nenud, et ei saa enam olla koostöölase Zumalaga.
Püha kiri ütleb inimjüdame olewat „kawalama
petma, kui ükski muu asi“. (Jer. 17, 9.) Ollakse
jelle üle küll haawatud, kuid siiski on juht meie
kangekaeljus see, mis Zumala jõnale õiguse annab.

Meiepäewade ijeteadwuse ajajärgul tundub ini-
mesel piinlik, kui meele tuletatakse, et ta kaduw
on. Zumala plaan oli alguses, et inimene pidi
elama igawesti. Alles seejärele, kui inimene lan-
ges, kaotas ta oma igawese elu. Saatan oli ini-

meje enese minale meelituse jõnu ütelnud. Kõik
taowase Jsa nõusid unustades tahtis inimene end
oma enese-mina teadmatuse seisukorrast wabas-
tada, sejt kuuajaja oli õelnud: „Teie saate olema
kui Zumal.“ (1. Moosj. 3, 5.) Efimejed inimesed
tahtsid nähtawalt ise end teadmatuse seisukorrast
wabastada. See ei olnud aga Zumalast pakutud
ärapäästmine, waid enesemina efimene tegu. See
oli täieliku endalunastuse efimene piinid, wabas-
tada end kõigi nende hirmjate tagajärgede alt,
mille all inimjugu niinid juba aastatuhandeid
waowleb. Üks endalunastusesse, mida me juba efi-
mese inimpaari juures leidjime, on kuni tänajeni
püfinud, ja, see on meie ajal enneolemata mää-
ral juurenemud ja lewinud ning kipub lahutama
inimest Zumalast.

Inimjüda, see enese-mina, on liig uhke jelleks,
et Zumalalt armuandi vastu wõtta. Ei joowita
wabastamist patust Zumala armu läbi, waid tahe-
takse ise end aidata.

Kui Zumal nägi inimest langewat, siis oli te-
mal juba walmis äralunastamise plaan, et ini-
mene jeda mööda enda wanale seisukohale tagasi
jaaks. Tema arwaldas oma armastust inimestele
jeeläbi, et ta andis oma Poja Iepitusõhwrifs.
Paulus ütleb, et Zumal „on teda (Kristust) meie
kõikide eest ära annud.“ (Room. 8, 32.) Aga see
on Zumala poolt armuand inimsoole, ja et Zumal
tahtis kurjust juurteni kõrwaldada, siis katkestas
ta äralunastamise juures inimese mina täielikult.
Meie wõime Zumala armu ainult vastu wõtta ja

temale tänuks olla. Jumal oli armuande oma Pojas ette näinud ja ütleb Joannele läbi: „Mõnda on Jumal maailma armastanud, et ta oma ainu-
sündinud poja on annud, et ükski, kes tema sisse usub, ei pea hukka minema, vaid et temal igavene elu peab olema.“ (Joan. 3, 16. Kogu püha kiri tõendab meile, et inimese endalunastamine mõimata on. Jumal „ei taha mitte, et mõned peavad hukka minema“. (2. Peetr. 3, 9.) Peetruse läbi manitseb ta meid „lootma täiesti armu peale, mis teile pakutakse Jeesuse Kristuse ilmutamise läbi“. (1. Peetr. 1, 13.) Ainult uis Jeesuse Kristuse sisse võib igavest äralunastust saavutada ja meie enese-mina peab hoopis tahaplaanile jääma, sest meie inimesed „oleme kõik pattu teinud ja Jumala aust ilma, ja meid mõistetakse tema armust õigeks ilma äralunastamise läbi, mis Jeesuse Kristuse sees on.“ (Room. 3, 23. 24.)

Seepärast on Jumal otsustanud, et meie enese-mina peab surema ja me peame täielikult Jumala armu päale lootma. Püha kiri väljendab mitmeti, et need, kes on Kristuse vastu mõtnud, on oma liha (see on selle armja enda-mina) kõige ihaldamiste ja himudega risti lõõnud. Selle järelle peame püüdma Kristuse sarnajeks saada, võttes tema risti enese päale ja käies tema jälgedes. (1. Peetr. 2, 21.)

Kuid niisid võib keegi küsida: mis saab aga siis isiklikust üldse? See võib ju muidugi mõne haavatud „mina“ väljendus olla.

Kui Jumal juba alguses Jeesust kõikide inimeste ülekõhtu ja pattude eest ohveriks seadis, (Jlm. 13, 8), ei maganud ta jaadan. Tema alustas jellele ihe vastuvõimu: tema spekuleeris inimese enda-mina armastusega, soovistades temale mõtteid, et ta võib end ju ilma Jumalata lunastada. Saatan ajutas mittekrisklikud religioonid, millistes inimene peab ise end lunastada püüdma, ja ajetas seega maailma seisukohale, mis Jumala armastuse ja äralunastamise plaani vastu on.

Tõesti on, et ainult Kristuse armastuse religioon meile lunastuse kindlustab. Kõik teised religioonid põhjenevad inimestele. Ka buddism on oma õpetused inimese minale asutanud. Tema, inimene, võida ise end paremaks muuta, mis juures tal tuleb ainult endas elava waimu nõu kuulda võtta. Nii mõnigi kristlane on juba selles juuresti petetud saanud. Kord jutlustas üks indu õpetlane pikemat aega Londoni kirikutes, mis palju rahvast kofku meelitas. Neist kõnedest selgus, et Buddha õpetus peasjalikult enda-mina ülendamisel põhjeneb. Buddha on otsekohesest wastolus püha kirja ja äralunastamise plaaniga. Buddha raamatud sisaldavad küll hääd õpetust, kuid need on siiski miljoneid otstjaid inimesi India filosoofiasse wõrgutanud ja neid siis nende nõutuses, ilma et nad eneste pattudest oleksid wabaks saanud, laatuise hooleks jätnud. Nad otstsid lunastust, aga

neile jai otaks nõutus ja meeleheitlus. Buddha soovib, et inimene ise end paremaks teeks ja lunastaks. — Kui teistjugu on aga Kristus. Tema ütleb otstjatele hingedele: „Minuta ei wõi teie ihtegi teha.“ (Joan. 15, 5.) Ja kui inimene hakkab kõigest südamest tema järele käima, siis julgustab ta teda öeldes: „Ja waata, mina olen teie juures kuni maailma otjani.“ (Matt. 28, 20.) Buddha ei ole seda mitte öelda julgenud!

Kui inimene ei leia hinge rahu ega lunastust sellepärast, et tal pole usku Lunastajasje, siis kalduub ta kõige halastsemismäärjesje enesepettusesje usuteel. Ma nägin jarnaseid kurbe pilte hiljuti Indias. Indulase elust võib näha, mis saab siis inimesest, kui ta ei tunne armastajat ja halastajat Jumalat, vaid ainult pahasoowlikke waimu wõi jälle erapooletut Buddat ja Siwat. Buddha õpetab küll ligemisearmastust, kuid mis abi annab see inimesele, kui ta ei suuda leida lunastust oma pattudest. Ärallunastuse armastust ei leia me kusagilt maailmalt, kui ainult Kristuse juurest.

Isaaranis indud püüawad end endapiinamise läbi lunastada. Nägin mõne indu kehal ligi sada raudnaela rippuwat, millistest suuremal osal olid otjad ihuse puurinud. Nad torgiwad raudpiigid eneste lihastesje, pistawad terawad puutükid eneste palgedest ja keelest läbi jne. Nägin niisuguseid waejeid mehi ja naisi, lilled keha ümber seotud, mõne kangel eemal asuwa templi poole rändawat, et siis jääb end — enam surmuna kui elawana — mõne eba-wimala ette heita, lootes, et eht see temale ta patud andestab. Sarnased juhud pole mitte erandid, nagu seda mõnikord tahetakse öelda, sest kogu rahwas austab ja jumaldab niisuguseid „pühikuid“, wõtab palwerännakutel käijate reisudest osa, laulab temale täis igatsust, kaasa, soowides, et iseend ohwerdaja wõiks lõpuni wastupidada ja lunastuse saada. Unustamatult on mul meeles üks mees, kes ühel templipidustustel õõgawatel süttel kõndis, hoides kätel oma wäikest last. Kui ta oma ringkäiguga peaaegu lõpul oli, siis nõrkes ta piinast läbiatununa jäälsumas ja langes maha. Mõni wast küsib: milleks siis see kõik? See mees otstis lunastust oma pattudest ja üleasutumistest ja mõtles, et ta peab selleks isiklike ohwri tooma.

Niisugune ohwer on oma enese mina ohwer ja see ei wii eesmärgile; Jumal ei wõi seda wastuwõtta. Kuid üks on siiski tõde: Jumal näitab meile oma sõnas, et tema ka niisuguseid waejeid inimesi armastab ja nendega kaasa tunneb. Tema andis ju oma Poja kõikide jaoks.

Õhitame seepärast eneste ussu ainult sellele tõsi-
jele lunastajasje Jeesusele, sest „ihegi muu seas ei ole õnnistust; sest ihtegi muud nime ei ole taewa all inimestele antud, kelle läbi meie peame õndsaks saama.“ (Ap. t. 4, 12.)

Sumalif ettenägewus meie elus.

Paljud ei ole oma eluga rahul. Võib olla, on nende ümbrus mõnustujeta, nende aeg kulub kõik igapäevase töö pääle, kuna nad ometi mõtlewad, et nad võiks ju juuremaid ja tähtjamaid wastutusi kanda. Tihti näib, et nende piüideid ei hinnata, wõi et need wiljatud on; tulewik on nende eel kindlustetu.

Mõteltgem jellele, et meie eneste tööd, kuigi see wast meie waliku järele ei ole, ometi kui Sumalait määratud ülesandeks peame pidama. Me peame meile kõigelähemal asuwaid ülesandeid täitma, ükskõik, kas need meile meelejärele on wõi mitte. „Võik, mis ju käsi leiab, et ja pead oma jõudu mööda tegema, jeda tee; jest hauas, kuhu ja lähed, ei ole ihtegi tegemist, ega mõtlemist, ei tundmist ega tarkust.“ Rog. 9, 10.

Meie plaanid pole mitte alati Sumala plaanid. Ta näeb võib olla, et jee meile ja tema tööle kasuks on, et ta meie parimad soowid tagasi tõrjub, nii kui jee Taaweti elus oli. Aga ühe pääle wõime kindlad olla, et tema saab kõiki neid oma töö edukus õnnistama ja tarwitama, kes iseend ja kõik, mis neil on, awalikus meeles temale pühendamawad... Sumal, kes meid parentine mõistab, kui meie ise, ei taha oma armastawas eelhoolitjuses lubada, et meie ainult enastarmastawalt meie enese auahmuse rahuldamise poole piütame. Tema ei luba mitte, et me jellest lihtjast aga pühast kohustusest mööda läheme, mis meil kõige lähemal on. Sagedasti on need kohustused meile just selleks tarwilikud, et meid juurema ülesande jaoks ettevalmistada. Tihti äparduwad jelle pärast meie plaanid, et Sumala omadel võiks meie jaoks edu olla.

Sumal ei kutsu meid iialgi üles õhwritoomijele. Tema nõuab küll, et me palju asju temale üleannakime, aga kui me jeda teeme, siis anname ainult jelle ära, mis meil teel taewa poole takistujeks oli. Siegi siis, kui meid oma kohajest heade asjade äraandmisele kutsutakse, wõime olla kindlad, et Sumal jee läbi meile midagi paremat tahab anda. Tulewases elus jaowad saladused, mis meid siin rahutuks tegid, täielikult awalikuks. Me jaa-me nägema, et nähtawasti wastamata jäetud palwed ja pattumust tekitanud lootus meile juurimaks õnnistujeks on olnud...

Sgal inimesel on Sumala igawees plaanis oma kindel koht. Kas me jeda kohta täidame, jee oleneb ära meie ustawusest Sumala wastu. Me peame end hoidma endakaastunde eest. Urge andke iial enestes maad tundmustele, et teid sel määral tähele ei panda, mil möödul te wast teeninud olete, et teie jõupingutusi ei hinnata ja et teie töö liig raske on. Piüidke, meelepidades Kristuje kannatusi meie hääks, meie mõtteid walikimisele jundida. Meiega käiakse paremini ümber, kui meie õnnis-

tegijaga käidi. „Ja jina otfid enesele juuri asju? Ära otfi mitte.“ Jee. 45, 5. Sumalal ei ole oma töös ruumi nende jaoks, kessel on juurem igatsus krooni kätte jaada, kui risti kanda. Tema tarwitab mehi, kes on rohkem piüidlikud eneste kohut täitma, kui palka jaama — mehi, kes hoolitjewa enam põhimõtete edendamise kui millegi muu eest.

Mandlikud hinged, kes eneste tööd kui Sumalale teewad, võib olla ei juuda oma asja nii filmapiiwalt esitada, kui need, kes täis kiitlemist ja enesetähtsust on; aga nende töö on rohkem wäärt. Sagedasti asetawad niisugused, kes juurt kära teewad, ja enda pääle tähelepanu juhivad, end Sumala ja tema rahwa wabele ja nende tegowus näitab lõppeks wiga olemat.

Tulewiku plaanid.

Paljud ei juuda kindlaid plaane panna tulewiku jaoks. Nad on oma enese elu üle alati teadmatuses. Nemad ei juuda kõikide asjade lõppu äratunda ja jee täidab neid jagedasti hirmu ja kartusega. Mõteltgem jellele, et Sumala lapse elu üldse rändaja elu on jelles maailmas. Meil ei ole tarkust ise eneste elu korraldada. Meie ei juuda eneste tulewiku kujundada. „Uju läbi wõttis Abraam jona kuulda, kui teda kutsuti, ja wälja minna jenna paika, mis ta pidi päranduseks jaama, ja läks wälja, ja ei teadnud mitte, kuhu ta pidi jaama.“

Paljud teewad jeeaga juure wea, et nad hiilgawa tulewiku jaoks plaanitjewa. Lubage, et Sumal teie jaoks plaanitseb. Usaldage end wäikeste lapse jarnajelt jelle juhtimise hoolde, kes „hoiab oma wagade jalgu“. Sumal ei juhi oma lapsi iialgi teifiti, kui nad ise oleffid joominud juhitud jaada, kui nad lõppu juba algusest ja jelle aulikku tahtmist wõiksid mõista ja näha, mida nemad Sumala töölistena fordajaadawad.

S u l g u s t a w u s k.

Tänaste kohuste ustaw täitmine on kõigeparem ettevalmistus homjete läbilatjumiste jaoks. Ära kogu mitte kõiki homjeid kohustust ja muresid, ega lija neid tänajele koormale juure. Sgal päewal jaab küll omast waewast.“ Matt. 6, 34.

Ka kõigetumedamatel tundidel, mil wäljawaated kõigewähem töotawad on, olgu teil usk Sumalasse. Tema jaadab täide oma tahtmise ja teeb kõik asjad hästi oma rahwa pärast. Nende jõud, kes teda armastawad ja teeniwad, jaab päew päewalt uuendatud. Tema on wõimaluses ja walmis oma julastele kõike abi ojaaks jaada lastma, mis nemad wajawad. Tema jaab neile tarkust andma, mis nende mitmesugustele tarwidustele nõuetaw on.

C. G. White.

Kas siionism viib Siionisse?

„Le-schann-a Ha-ba-ba Bi-ri Schu-la-yim“ — „Särgniisel aastal oleme Jerusalemas.“

Seda liihikest aga tähendusrikast palvet avaldavad juudid igal paasapühäl, millist püha kõif Abraami järeltulijad pühitsevad. Nende pühade festel mõtlewad nad palju eneste aulise minewiku peale tagasi. Piiblis kirjeldatud ajal peeti paasapüha väga pühalikul wiisil. Jumala käsu järele wõis paasatalle ainult Jerusalemas süüa (5 Moos. 16, 5.6) ja kui ebrealaste hulgas kõifidest Palestiina osadest pidust osawõtmineks kokku tulid, siis pakfus nii linn kui tempel kirjeldamata ilust waatepilti. Kuid kui teistfugune on see praegu! Täna-

heitnud, hellitades maid südamas lootust, et juudid kui rahwas ifka furd weel ärawalitud rahwaks saab.

Maastate festel on meile nii juudi rabbide kui kristlikkude jutlustajate poolt öeldud, et Junda rahwas pühale maale tagasi minewat. Juba üle 30 aasta festel on siionistide liikumine üldiselt oodatud sündmust teostada püüdnud, jaates juute tagasi Siionisse, aga miljonid juudid wiibiwad ifka weel wõõrjil. Siionismi edendamiseks kogutakse igal aastal määratumad summad kokku; wahetpidamata korraldatakse selleks pidusid ja palju muud sarnast; selle liikumise edustamiseks wäljaantawad raamatud, ajakirjad ja päewalehed neelawad enda trüffi-

Juudid Jerusalema faebemüüri ees palwetamas.

päewane paasapüha-pidamine on ainult nõrk hell minewiku päewadest; ja kui juudid nüüd end laua ümber koguwad, et teatud kommete täitmise läbi weel minewiku au ja hiilgust meele tuletada, siis ohkawad nad südamlikus igatsuses ja palwetawad: „Le-schann-a Ha-ba-ba Bi-ri Schu-la-yim. Särgniisel aastal oleme Jerusalemas.“

Maasta aasta järele, aastafümme aastafümme järele ja aastafada aastafaja järele on seda palwet ifka ja alati kuni tänase päewani korratud, kuid see on seni kuulmata jäänud. Paljud Israeli rahwast ootawad ifka weel Jerusalema uuesti ülesehitamist. Aga usklik juut loodab oma eluaja wiimseid päewi Jerusalemas mööda saata wõiwat, kus temal eesõigus awaneb osa wõtta „Chofel Ma-aa.ru-wi“ (faebemüüri) juures nutmiseist ja palwetamiseist. (Rahwajutu järele olewat see osa wanast Jerusalema templi müürist.) Aga aegade jooksul on juudid ifka enam lootusetumalt laialipillatud. Paljud Israelis on wäsinud ootamast ja on end aegade woogudesse

miseks hulga trüfimusta; peetakse ka kõneid, ettekandeid ja teaduslisi wäiteid, miska püüetakse siionismi ideaale selgitada ja hiilgawates wärwides ette maalida. Senini ei ole siionismil õnnestunud juute Siionisse wiia. Mõned tuhanded maakulajad maha arwatud, keda sellekohaste organisatsioonide kuluil on jenna saadetud, elab ja sureb Abraami järeltulew fugu ifka weel, olles kaugel oma isademaast. Juba New-Yorgis ükjinda elab kümme korda rohkem juute, kui kogu Palestiinas. Ja need üle maailma laiali pillatud juudid ei mõtlegi enda ejiijade maale elama afuda.

Miks ei ole siionismil õnnestunud juute oma eesmärgile püüdmiseks wõita ja neid üheks rahwaks ühendada?

Taawet ütleb: „Kui Jehoowa ei ehita koda, siis hoone ehitajad näewad seal kallal waewa ilmaaegu.“ Laul 127, 1. Kui see liikumine Jumala plaanile wastab, siis saab see ka forda minema; aga kui nende asjal jumalik plaan pündub, ja kui kogu

nende liikumine Jumala prohvetliku sõnaga kokku ei läi, siis on juba algusest peale nende piirte nurjaminek kindel. Nii siis laseme prohvetikulutuse läbitungiva sõna selle rahva tulewiku saatuselt läbi tungida, ja kindlaks teha ihe inimsoo ajaloos tõhtama sündmuse lõputulemisi.

Juudid olid kord olnud Jumala äravalitud rahwas, Jumala iseäralise hoolikande osalised. Neid oli aga ka teatud otstarbeks ära walitud; nende läbi pidi Jumala plaan kogu inimsoo ärapäästamiseks teostatud saama. Abraami lapsed pidid juunmaa peäl Jumala töö ehitajad olema, käites käbielt Jumalast antud eeskirje ja nende soost pidi kogu inimsoo lunastaja tulema, see oodatud Messias.

Israeli tulewane hääl käekäik oli äraolenev Jumala käskude järele elamisest ja töötatud Messiasse wastuwõtumisest. „Ja see peab sündima kui ja Nehowa, oma Jumala sõna dieiti kuuled ja kättud teha kõige tema käskude järele . . . et Nehowa, ju Jumal sind ülemaks tõstab, kui kõik maailma paganad . . .“ Ja Nehowa paneb sind peaks ja ei mitte sabaks, et ja sead ifka ülemale ja ei saa alamale, kui ja mõtad Nehowa oma Jumala käskuid kuulda.“ 5. Moos. 28, 1—13.

Alga nende suurte õnnistuste kohaselt pidi neid ka tabama suur nuhtlus, kui nad Jumala ja tema pühad käiud maha jätsid. „Alga see peab sündima, kui ja Nehowa oma Jumala sõna mitte ei kuule, ega kättu teha kõige tema käskude ja ta seadmiste järele, et ju peale tulewad kõik need ärawandumised, ja saavad sind kätte . . .“ Ja ja pead ehmatuks, tähendamiseks ja naerujutuks olema, kõige rahwas, kuhu Nehowa sind wiib.“ 5. Moos. 28, 15. 37.

Wastastadade jookkul sai awalikuks, et Juuda rahwas sõnakuulmatuie tee walis. Ewangi sarnaselt olid ka nemad walmis eneste waimulikku esimise sündimise õigust selle maailma lõbude eest ära müüma. Jumal kannatas kaua nende sõnakuulmata eluga. Ta kaatis neile juhatusi prohwetite läbi, ta noomis ja karistas oma rahwast, et neid seeläbi ähwardawa karistuse eest hoiatada, ja kaitsta, aga kõik jäi asjatuks. „Ja nemad hirmitasid Jumala käskusi ja ei pannud nende sõnu miiski ja ehitasid iseendid ära tema prohwetid wilgates, jeni kui Nehowa tuline wiha oma rahwa peale tõusis nõnda, et ei olnud parandomist.“ 2. Moos. 36, 16.

Siiiski Jumal andis neile weel wiimase armuaja. Ta kaatis neile oma poja, et nad ihulikult nähes seda, kes on „tee, tõde ja elu“ eneste tõeliku õhukorda tunnefid ja nõnda meeleparandamisele juhitud saaksid. Alga nende õnnistegija näis neile liig alandliku natsareenlasena, tõustes „k u i j u u r p õ u d s e s t m a a s t“, sest et tema õpetused olid hoois teistkantsed sellest, mis Juuda rahwas ootas, kes olid maailmaliku au ja suuruse nõudjad. Eneste juhtivate meeste mõju läbi põlgaasid juudid ära selle, kes oli „tuhandete waat ärawalitud.“

Niiid ruttasid nad kiirelt wastu eneste saatu-

sele. Kui Kristus wiimast korda Jerusalema ja templit waatles, mille kuldkiplid loojenewa pätkete paistel jarrasid, ütles ta pisarsilmil: „Jerusalema, Jerusalema! kes ja tapad prohwetid ja wiskad kividega jurniks neid, kes sinu juure on läkitatud, kui mitu korda olen mina sinu lapsed tahtnud koguda, otiegu kawa kokku kogub oma woad kiibade alla, ja teie ep ole mitte tahtnud.“ Waata! Teie koda peab teie tihjaks jätama.“ Matt. 23, 37—38.

Kui juudid Messia ära põlgaasid ja enda kuuinga risti löid, oli nende kirjuie mõõt täis; nad olid enda eesõiguse olla iseäralik ärawalitud rahwas, kaotanud. Et selle otjuse kindlult tõendada, selleks lasi Jumal juba aastasajad enne seda prohwet Seremiat mõtta iht sawit krunji ja seda maailmate ees puruks lüüa. Peäle selle tuli Jumala teadaanne: „Eks mina wõi teile nõnda teha kui potisepp, oh Israeli wugu! ütleb Nehowa. Waata, kui sau on potisepe käes, nõnda olete teie minu käes, ja Israeli wugu.“ „Ja ma tahan seesinatse linna teha wilkstatamiseks, ja ehmatuks; igaiks, kes sealt mööda läib, ehmatas wäga ära.“

Kuni aegade lõpuni saawad juudid olema „hirmutuks ja tähendamiseks“ kõikide rahwaste seas, olles näiteks, kuidas lõpuks saab käima kõikide rahwaste ja ihsikute inimeste käsi, kui nad Jumala seadust ja tema pakutud armu on halwaks pidanud.

Ehk juudid küll enam tema ärawalitud rahwas ei ole, armastab Jumal siiski weel igot juuti. Ewangeliumi läbi, mida ka neile armust pakutakse, on neil samasugune eesõigus, kui kõigil teistel, Jumala riigi kodaniks saada. Nii kuidas paganad usu läbi loomulikkusse Israeli õlipuutikesse poogitakse, nii woiwad ka juudid usu läbi jällegi õlipuusse poogitud saada, millest nad kord oma uskmeta meele parast ära langesid, „sest Jumal wõib neid jälle jisse-pookida.“ Room. 11, 23. Kristus on mõlemad, nii juudid kui paganad, iheks teinud, „ja on seesinatse aja waheseina wahelt ära wõtnud, mis nende wahel oli.“ Usu läbi keesuse jisse on müüd mõlemad Abraami seeme ja pärijad tõotuse järele.“ Gal. 3, 29.

Abraamile oli palju rõhem töötatud, kui meie-aegsete siionistide piüid ja igatfus on. Usklikute isale oli kogu maailm töötatud Room. 4, 13. See töötus ei käinud mitte selles wanas olekus maailma kohta, waid meie maa kohta, mis loojast käielikult uuendatud saab, sest „Abraam ootas linna, millel alused on, mille ülesehitaja ja walmistaja Jumal on.“

Alga ainult neil saab olema eesõigus meie maa- ja uude Jerusalemma minna, kes on kõiges selles wõitu saanud, milles ihalik Israel kaotas. Nimult need, kes on oma riided Talle weres wõtnud ja Jumala käskude järele elanud, ainult neil saab olema wõimalik sinna linna minna.

Samuel Kaplani ainetel.

Kes võib olla õnnelik?

Õnnelikkus oleneb teiste õnnelikuks tegemisest. Et sellest ütlesusest dieti arusaada, jutustan järgmise juhtumise: Üks mees oli jõel paadis magama jäänud ja wool kandis teda joa suunas. Oles ta sellest alla tulnud, siis oles ta pääsmatult kadunud. Kõige õnnelik ärkas ta veel õigel ajal, mil ta võis viimaseid võimalusi kasutada enda päästmiseks. Ta sai veel enne wee sukkuumist pöörata jär-

näha õnnelikkudena. Jeesuse Kristuse äraarvama ta juur armastus ja halastus avaldub peaaegu kilt selles, mida ta ise kord ütles: „Suimatee Poeg on tulnud õhista ja õndjaks (õnnelikuks) tegema neid, kes on ära kadunud“. Matt. 18, 11. Nümm enne Jeesuse siindimist avaldati tema nimes ära- luvastamise plaan, see tähendab õnnelikuks tege- mine. Prohvetid ja inglid kuulutasid ette: „Tema

Rifas tulda lugemas, millest tema õnne ootab.

ju kalsuseinanihale kaldale. Sõäl kasvas üks li- dur pööjas, juurtega kinnitatud kalju pragulisele seinale. Ta nõrgad oksad ulatusid weevinnale. See oli tema ainuliseks toeks, millest ta võis kinni haarata, ja sellestki nii õnne ja ettemahtlikult, sest juured olid lahti rebenemisel. Tal ei jäänud muud üle, kui appi karjuda. Suimejed ruttasid kohale, ulatasid talle köie ja päästsid ta wälja. Kõigil oli rahuldaw ja õnnelik tunne, nii pääsmul kui pääst- jail. Särelikult jaadakse õnnelikuks teiste õnne- likuks tegemise läbi.

Sümal, meie Looja, tahab häämeelega meid

peastab oma rahwa nende pattudest“ — teeb rahwa õnnelikuks.

Pattu waba olemine on suurim õnn.

Patt ja pattupall on juurim õnnetus, mida inimisugu kunagi on üleelanud. Sellest õnnetusest waba olla on juurim õnn. Mitte rikkaid, kellel on määratud warandused, mitte wägewaid walit- sejaid, kes kõike endile wõiwad lubada, mis jüda küsib, ei wõi me veel õnnelikuks pidada, waid piibli ütlesuse järele neid „kelle ütlesohus on andeks antud ja kelle pattud on kinni laetud, kellele Sümal

pattu ei arwa jüüks." Rooma 4, 8. 8.; Saul 32, 1. 2.

Spurgeon, kuulus Inglise jutlustaja, selgitab mainitud tõe järgmise näitega: Keegi leß proua on sattunud juurtesse wõlgadesse. Ta ei oska oma olukorda kuidagi muuta, on juures hädas ja väga õnnetu. Wiimaks saab ta kellegi meesjõbraga tuttavaks ja nad abielluwad. Meist on saanud mees ja naine. Sellega on naine igasugustest wõla jantidest wabaks saanud. Wõlg on saanud mehe wõlaks, sest et ta teda kõiðes kõið tema kohustused on oma kanda wõtnud. Ta saab oma tunnetes lohutatud, kui mees lähleb tema wõlausaldajate juure, kõið arwed õiendab ja maksutähed talle esitab. — Aga meie Issand Jeesus wõttis meie patuwõlad oma kanda; oma surmas tasus ta nad ära ja ülestõusmise läbi kustutas ta nad ka wõlaramatuist ja wõttis selle eest maksutõenduse. Ülestõusmisega kaotas ta andmed, mille põhjal päälekaebaja oleks wõinud meid süüdistada. Jeesus on jeda teinud, sest temal on „ilmalõpmata preestri amet, seepärast wõib tema ka alati ja täiesti õndsaks teha neid, kes tema läbi Jumala juure tulewad ja elab ikka jeks, et ta nende eest palub." Ebr. 7, 24. 25.

Patuta olemine on täieline wagadus, õnnelikkus ja igawene elu. Niiuguse olukorra saawutamine on wõimalik ja jünnib, nagu eelpool nimetasin, ainult Jumala äraarwamata ja mõõtmata armastuse ja halastuse läbi. Püha Waimuga täidetud postel Paulus on awaldanud tõe õnnelikkuks jaamise üle järgmistes sõnades: „Aga Jumal, kes rikas on halastusest, oma suure armastuse pärast, miska tema meid on armastanud, see on ka meid, kui meie üleastumiste sees surnud olime Kristusega elawaks teinud. Ja on meid ka üles äratanud ja ka taewaste asjade sisse pannud istuma Kristuse Jeesuse sees, et tema tulemal ajal oma armu väga juurt rikkust pidi üles näitama oma helduse läbi meie wastu Kristuse Jeesuse sees. Sest et teie olete armust õndsaks saanud usu läbi ja jeda ei mitte teie käest; Jumala and on see; ei mitte teadudest, et ükski ei pea kiitlenu." Ew. 2, 4—9.

Tõsine õnnelikkus on ainult Jeesuse Kristuse läbi.

Apostlid Peetrus ja Joannes tunnistasid Jeesusest wäega ja kindla teadmisega kõrge nõukogu ees. Nad kinnitasid: „Ja ühegi muu sees ei ole õnnistust, sest ühtegi muud nime ei ole taewa all inimestele antud, kelle läbi meie peame õndsaks (õnnelikuks) saama. Apt. 4, 12.

Jeesus, tõeline Jumala poeg, on ise õelnud: „Mina olen üks, kui keegi minust sisse lähleb, see peab õndsaks saama ja peab sisse ja wälja minema ja joomist leidma." Joan. 9, 10. Ja apostel Paulus kirjutas Timoteusele järgmist: „Sest see on hea ja awmas Jumala, meie õnnistegija meelest, kes tahab, et kõið inimesed peawad õndsaks

saama ja tõe tundmisele tulema. Sest üks Jumal on, üks wahemees ka Jumala ja inimeste wahel, inimene Kristus Jeesus, kes ennast ise on annud lunastamise hinnaks kõiðide eest, et see omal ajal pidi üles tunnistatama." 1. Tim. 2, 3—6.

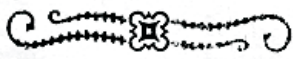
Nagu see mees ise ennast aidata ei wõinud ja see naine, kes wõlgade pärast näis paratamatus seisukorras olema, nii oleme meie, inimesed, ka wõlgajad suure Jumala ees, sest nagu Paulus ütleb: „Kõið on pattu teinud ja Jumala aust ilma." Rooma 3, 23. Nagu see naine õnnetuks oleks jäänud, kui ta sõber tema wõlgasid poleks wõtnud oma kanda ja nagu see mees hukkunud oleks, kui kaastundlikud inimesed poleks talle mitte ulatanud päästenööri, nii oleksid ka kõið inimesed hukkasamise wäärilisteks jäänud, kui Jumal oma halastuse pärast Jeesuse Kristuse läbi pääste abinõusid Jumala sõnaga poleks wõimaldanud ja walmistanud. Silajeks, tänaajeks ja igawikuks on Kristus igawese õnne alus neile, kes tema sõna kuulwad. Ebr. 5, 9.

Kes pole veel Jeesust leidnud ehk teda tundes on ära unustanud, need on tõsises mõttes armetud inimesed. Ja nende kohta maksab püha Waimu ütetus: „Kuidas peame meie ära pääsema, kui meie nii juurest õnnistusest ei hooli?" Ebr. 2, 3. Kristus on tee õnnele. Kristuse sõna kuulmine ja selle hindamine teeks kõið rahwad õnnelikuks. Matt. 11, 6. Need, kes Jeesuse sõnad enesele elu juhtnõuriks seawad ja jeda kui igapäewast leiba elu alleshoidmiseks tarwitawad, kes tema jälgedes käiwad, ainult need wõiwad kestwa õnne osalisteks saada.

Ma lugemin ühest naisterahwast, kes elas wiletjas keldrikorteris. Ta oli jäänud raskesti haigeks. Oma waeuses ja puuduses polnud tal paremat aaset, kui kwiipõrandale laotatud õled. Aga toidupooline oli kehwa. Kõið oli otja saanud. Lapsjed olid surnud, jugulased ja sõbrad olid teda maha jätnud. Nii lamas ta surmawoodil, ilma et keegi teda oleks põetanud. Ühel päewal juhtus keegi härra teda külastama. Kui ta tema juure tuli, ütles naine: „Minu härrad, Teie usute küll et ma peaks end äärmiselt õnnetu tundma, aga ma ei ole kunagi end nii õnneliku olemata tunnud, kui praegu tunnen. Minu surm on liqi, aga mul on Jeesus Kristus, minu õnnistegija ja ma ootan iga silmapilk, millal ta mind ära kutsub." Need waeje, haige ja õnneliku naise sõnad tuletawad meele Njawi laulu: „Siiski olen ma ikka sinu juures! Sa hakkad kinni mu paremast käest. Oma nõuga juhataad ja mind ja wõtad mind wiimaks auga wastu.

Jumalat tunda, temaga alati ühenduses olla, on piiblikus mõttes õnnelik olemine. Jumal on õnnelik, sest et ta inimesi õndsaks teeb. Inimesed, kes on uuesti süündinud, on õnnelikud, sest et Kristus nende pattu süüis ei arwa.

P. P. Paulini.

Elav lootus.

Kiidetud olgu Jumal ja meie Issanda Jeesuse Kristuse Isa, kes oma suure halastuse pärast meid nüesti on jünnitanud elavaks lootuseks, Jeesuse ülestõusmise läbi surmusest, üheks päranduseks, mis ei või hukka minna ega ära teotatud jaada ega ära närtstida, mis taevasse on tallele pandud neile, keda Jumala väes usu läbi hoitakse õnnistuseks, mis valmis on, et see peab ilmuma viimisel ajal". 1. Peetr. 1, 3—5.

Nende sõnadega kiidab Paulus Jumalat selle eest, et me võime Jeesuse Kristuse ülestõusmise pärast lootuses nüesti jündida ja et see iseäranis lõpu eel peab avalikuks saama.

Iga inimene loodab.

Tark Salomon on öelnud: „Igaühel, kes elab, on veel lootus“. Rog. 9,4.

Spilane käib koalis ja loodab sellega omale tulevikus hääd käekäiku kindlustada. Kaupmees avab hominikul oma äriüksed, lootes eeloleval päeval hääd äri teha. Haige kutsub arsti lootes, et tema võib valu vähendada ja terveks tulla.

Iga inimene loodab ja see on loomulik.

Suured võimumed, nagu Nebukadnezar, Aleksander Suur, Julius Cäsar, Kaerl Suur, Napoleon I ja teised hellitasid oma suuri lootusi. Nad lootsid juurte võitude läbi kogu maailma vallutada. Kus on need kuulsad mehed jäänud? Mis on nende lootusest jaanud? Nende muistsete kangelaste põrmuks jaanud ihud lamavad mulla all ja nende lootused on nagu läbilõigatud.

Rogemus näitab, et lootus inimesed, kes Jumala pääle ei toetu, pettumusse ja häbisse jaadab, kuna neil, kes Jumalat kardavad, läheb lootus täide.

Dante, kuulus Itaalia luuletaja, kirjutab „Jumalikus komöödias“, tähendades paradüüsi määratud hingede kohta: „Lootus on tulevase õnne elamus lootuses ja usalduses, kui arm ja taju oma tööd on alganud“. Jumalast valgustatud apostel Paulus kirjutab lord inimele õndsuse üle: „Sest meie oleme ära peastetud lootuse läbi; aga lootus mis näikse, ei ole lootus, sest mis keegi näeb, kiidab peab tema siis veel lootma.“ Aga kui me seda loodame, mis meie ei näe, siis ootame meie kannatuses.“ Rooma 8,24.25. Nõnda siis, lootus on tulevase õnne ehk töotuste täideminemise ootus.

Rahesugune lootus.

Pühakiri räägib rahesugusest lootusest. Ühte neist võrreldakse ämbliku võrgu ja närtstiva õiega. Job. 8,13.14 järele on niisugune lootus neil, „kes Jumala ära unustanud“, ja seda lootust nimetatakse „jalaliku lootuseks“ ja „halbi lootuseks“.

Teist „Jumala ja meie Õnnistegija Jeesuse Kristuse au ilmumise lootus“. (Rooma 5,2; Tit. 2,13.)

Höelate asjatu lootus.

Pühakirja järele on jumalakartmatade lootus tühine, sest surmaga on see lootus lõppenud. Sigete lootus on rööm, aga höelate ootamine läheb hukka.“ (Sp. j. 10,28; 11,7.) Inimesed, kes Jumala töötusi põlgavad ja selle fiske ei usu, kel on võimus surmavalla üle, on oma lootusega jeesu korras halastemiseväärilised. Inimestest, kes on ainult maie eluga teotud ja oma lootuse panevad ainult kaduvate asjade pääle, räägib Õnnistegija oma tähendusjõnas rikkast mehest (Luk. 12, 16—21), kes pääle hää viljasaagi enesele ütles: „Sina, sul on kottupandud juur wara mitmeks aastaks, ole müüd rahul, jöö ja joo ja ole röömus!“ Niisuguse petliku lootuse pärast lajeb Jumal öelda: „Sina meeletu, jelfinatjel ööjel nõutakse sinu hing sinult ära, aga kellele jaab, mis ja oled valmistanud?“ Sellest tähendusjõnast teeb Jeesus ise järelduse: „Nõnda on lugu sellega, kes enesele wara kogub ja ei ole rikas Jumalas“. Kes Jumala ära unustanud, neil ei ole tõeliselt mingit lootust, sest et nad paremal juhusel ainult jelles elus lootuse viljast oja saavad. Jumalalaste lootus aga on elav lootus, sest et see ulatab igawesje elusse.

Piibel räägib ehitajast paradüüsis, kes esimest inimpaari wale lootusega wõrgutas. Jumal oli inimesele keelanud: „Aga hea ja kurja tundmise puust ei pea ja mitte sööma, sest mil päeval sina jelt jööd, pead ja surma surema!“ Kaval petja aga ütles naisele: „Teie ei pea mitte surma surema. Sest Jumal teab, mil päeval teie jelt jööte, et teie filmad siis lahti saavad ja saate kui Jumal ja tunnete hääd ja kurja.“ (1. Moos. 2, 17; 3, 4.5.) Lootus selle ettemaalimise järele tõi ometi koleda pettumuse. Selle asemel, et Jumala jarnaseks jaada, jai inimene põrmuks. On tõi, mille üle Job kirjutab: „Aga höelate filmad lõpewad ära ja põgenemise koht kaob nende eest ära ja nende lootus on kui hinge aur.“

Kristlase elaw lootus.

Uskmatuse pärast on inimesi, kes pooldavad ühe Kreeka mõttetarga ütelsest: „Lootus on ärkvel inimese unenägu ja jellel ei ole suuremat wäärtust kui unenäolgi. Need jõnad maffawad aga täemas tähendusest jüst nende kohta, kes Jumala ja tema igawese ewangeeliumi ära põlgavad. Sige lootus on see, mida Paulus nimetab elavaks lootuseks. See on paljude waeste leib, kannatajate ja kurwade troost ja tugi.

See lootus on meie rikkus.

„Heitke enestest ära maine hirm!“

See Schilleri ütetus kõlab vastutajana Natjareti juurelt õpetajalt. „Seepärast ütlen mina teile: Ärge muretsege mitte oma elu eest!.. Elu on enam kui toidus ja ihu enam kui riided... „Pange tähele kaarnaid!“ „Pange lillekefi tähele!“ „Ära karda mitte sina pisukeste karjake, sest teie Jsa hea meel on teile (kui teie teda usaldate) kuningriiki anda.“ (Luk. 12, 22—32.)

Jeesuse õpilased, jingrid, kannavad seda õpetust edasi. „Heitke kõik oma mure tema peale, sest ta muretseb teie eest!“ (1. Petr. 5, 7.) „Olge ikka rõõmsad Issandas!... Issand on ligi!.. Ärge muretsege ühtegi!.. Siis Jumala rahu, mis ülem on kui kõik mõistmine, hoiab teie jüdameid ja teie meeli Kristuse Jeesuse sees.“ (Wil. 4, 4—7.)

Mure ja hirm on maailma meelsuse olulisem väljendus ja need piüüavad oma tumedaid varjusid Jumalalaste teele heita. Mõder inimene on siin mure ja hirmu käes abitu. Nii on igaiks, ükskõik kes ta on. „Maailmas on teil ahastust, aga olge julged, mina olen maailma ära võitnud!“ Nendes julgustavates Issanda sõnades, mis näitavad, et ta maailma jelle pahedega ja muredega seesmiselt ja välimiselt on võitnud, on meie väetitele inimlastele kaitsevahendiks võimjate hiiglaste — mure ja hirmu vastu, misjuguised on meiega igapäew waenujalal. Meed on mõidetavad waenlased, sest meie õnnistuse tooja inimesena maa pealises elus on nendega võideldes neist võitu saanud. — „Mina olen maailma (kõigi hädadega, mis see põhjustab) ära võitnud.“ Muline troost! Piüüame tema abil oma elurännakul hädaohuta edasi jõuda. See wiib meid igatsetud võidu eesmärgile. (Rooma 8, 28—39.)

Issend ja Õnnistegija, kes Petlemas inimesena maailma hirmust ja hädast mööda sammus, wiib troostivalt walguštada meie hirmu ja ahastuse filmapilkusid. „Mina olen maailma ära võitnud!“ Kui tabaw on see ütetus, wiib ainult see mõista, kes on jelles waimus, mis oli Jeesusel Messia ülesande täitmisel Balesstiinas. Neli ewangelisti esinewad meile usaldawate tunnustajatena. Tule ja waata seda armu imet, mis wiib sinu kahtlewat meelt muuta, nii et sul õigus oleks oja saada au- ja helduse riigist!

Jeesus Eluwürstina.

Luuks wiib meid oma kirjelduses Maini linna wärawale. „Waata, siis kanti jurnut wälja, see oli oma ema ainus poeg, kes oli leff. Ja kui Issand teda nägi, siis oli temal wäga hale meel tema pärast ja ütles temale: Ära nuta mitte! Ja kui ta ligi sai, hakkas tema puusärgist finni ja ütles:

Noormees, ma ütlen sulle, tõuse üles! Ja jurnud tõusis istuma ja hakkas rääkima; ja ta (Jeesus) andis teda tema emale... Ja nemad austasid Jumalat ja ütlesid: Üks suur prohwet on meie seas tõusnud ja Jumal on tulnud oma rahwast katsuma. Ja jeesinane kõne wiidi temast laiale läbi kõige Jüuda maa ja kõiki paiku seal ümberkandu.“ (Luk. 7, 11—17.)

Jeesus laste sõbrana.

„Ja tema wõttis neid jülesse ja pani omad käed nende pääle ja õnnistas neid.“ (Mark. 10, 13—16.) Jeesuse wõrdlemata armastus ühendas laste jüdamed ja hinged temaga. Õnnistus ja elu hoowas wäikeste hulgas. Oh, et ka wanad omale jeesama waliku teeks! Issand kutsjub sõbralikult igaihte ja tahab häämeelega õnnistada. Tema kutsjub armsalt: „Saage kui lapsed!“ (Matt. 18, 2—6.)

Jeesus õpetajana ja jutlustajana.

Jeesus on kui karjane efsijatele inimestele. Lõppematus kaastundes saadab ta meid oma sõna halja rõhumaadele ja eluwee allikale. Kedagi ei lööda karmis karistuskõnes. Tema huultelt kõlawad mahedad armastussõnad. Ta saadab meid warjupaika, kus on rõõmu ja troosti. „Ja see jündis, kui Jeesus kõned sai lõpetanud, ehmatas rahwas tema õpetuse pärast, sest tema õpetas neid kui see, kellel meelewalg oli ja ei mitte nõnda kui kirjatundjad.“ (Matt. peat. 5—7.)

Jeesus palwetajana.

Palwetamise oskus, „jüdamene kõne Jumalaga“ (Laul 19, 15), on taewalik oskus. Jeesus õpetas seda. Ükski teine, kui ainult see suur palwetaja, wiib meid jelles õpetada. Ta palus awalikult ja ka üffi öö waiksematel tundidel. Kes öid walwates ja paludes inimeste õnnistuse pärast mööda jaadab, wõidab täielise tundmise. Seft jeesama Õnnistegija palwe mõju, mida kord Beetrus tundis (Luk. 22, 32.), wiib ka nüüd weel igaiks tunda, kes tema juhtimisele allub. Ülempreestriks palwe maksab kogu uuejeaduse aja jaoks. (Soh. 17, 20, 21.) Seda teadmist wajame iseäranis tänapäew. See aulik Jumastaja palwewägi, mis wägewamana awaldus wõitlus- ja wõidukohal, ketjemanes ja Kolgatal, pakub meile kaitset kallalitungimiste vastu sel määral, kui meie nõus oleme, et meid wõetaks tema lepitawasse, arapäästwasse ja kaitswasse kindlusesse. Siis ei wõi waenlane kõige oma jõu, kawaluse ja osawusega meid, nagu jüngreidgi, ära tõrjuda jäält, kus wiib ülestõusnud wõidukangelane, kes rahu jaadab.

Jeesus külalijena.

Betaniast, Jerusalema lähedal, paluti teda külalijeks. See oli lahke Laatsaruse perekond, kes tema õpetust kuulis ja teda uskus. Seejama perekond, kes oma mured tema kanda jättis, jai aulise palga Laatsaruse ülesäratamisega. (Joh. 12, 1—3.)

„Mga üks warisjeridest palus teda, et ta temaga pidi leiba wõtma ja tema läks warisjeri kotta ja istus lauda.“ (Luk. 7, 36—50.)

„Ja kui ta jai Jeriko linna tulnud, läks tema jäält läbi. Ja waata, jääl oli üks mees Saffeus nimi, ja seejama oli tõlnerite ülem ja oli rikkas, ja tema piüidis Jeesust näha jaada, kes ta pidi olema, ja tema ei jäänud mitte rahwa pärast, sest ta madal mees oli. Ja tema jooksis ette ja läks ihe metswiigipuu peale, et ta teda pidi näha jaama; sest ta pidi seda teed minema. Ja kui Jeesus sinna paika jai, waatas ta üles ja nägi teda ja ütles tema wastu: Saffeus tule usinaste maha, sest täna pean ma sinu kotta jääma.“ (Luk. 19, 1—10.)

Jeesus elupäästjaks.

„Ja kui tema laewa läks, siis käisid tema jüngerid tema järel. Ja waata, siis tõusis suur laene-

tamine mere peale, nõnda et laew laenetega kaeti. Ja tema oli laewa paras magamas peapadja peal ja nemad äratasid teda üles ja ütlesid temale: Spetaja, eks sina jesi ei hooli, et meie hukka läheme? Ja tema tõusis üles ja ahwardas tuult ja ütles järwele: Ole wait ja waga! Ja tuul heitis ja jai koguni waiksaks. Ja tema ütles neile: Mikspärast olete teie nii arad, kuid ei ole teil usku? Ja nemad kartsid üpris wäga ja ütlesid tema wastu: Kes siis seejamine on, et tema ka tuult ja wett käisid ja need wõtawad tema sõna kuulda?“ (Matt. 8, 23—27; Mark. 4, 35—41; Luk. 8, 22—25.)

*

Me oleme lühidalt tähelepanu juhtinud selle juure inimkonna häätegija teekonnale. Lõpuks tahan weel toonitada: „Maitse ja waadake, et Jehowa hea on!“ (Saul 34, 9.) On lõpmata palju maitjeda ja näha Temas, kes on „ilusam inimestest, wäljawalitud ja armas.“ Kes päew-päewalt tema jälgedes käib, võib rõõmjama meelega tunnistada, et see on hea nõuanne, mida me siin pealkirjaks kasutajime: „Seitke enesest ära maine hirm!“

Anna Meyer.

Noorte osakond.

Üks meieaja tähtsamaist küsimusist.

„Jehowa kartus on tartuse hatatus ja pühade tundmine on mõistus.“

Sp. jón. 9, 10.

Hariduse küsimus on tänapäew üks tähtsamaid küsimusi. Paljudele inimestele on haridus parim warandus, mida elus üldse võib jaawutada. Riikide walitjused annetawad miljoneid hariduse lewitamiseks. Mõni waene inimene ohwerdab ifegi kogu oma hisjetuleku selleks, et oma lastele paremat haridust muretjeda, kui nad seda ise on wõinud omandada.

Mis on haridus? Selle küsimuse pääle ei ole kerge wastata, siiski pühendan wiimase lahendusjeks mõned read.

Kui tahame mõista, mis on haridus, oleks üsna kasulik lord jelles weenduda, mis haridus ei ole.

Aafrika neeger peab end haritlaseks, kui ta euroopa komba järele on rietatud. Kui tal selleks termet ülikonda ei ole wõimalik osta, siis muretjetakse ainult kiibar ja krae, kuna ta muudu Madama üli-

fonda jääb. Sääljuures ei aima ta juugi, millist weidrat pilti jarnane rietus waatlejale pakub. Ta paistab palju harimatut, kui teised lihtjad pärismaalased endi loomulikuis mündreis.

Wanajõna ütleb: „Riided teewad inimesi.“ — Sige küll! Kuid hästi moe-eeskirjade järele riitunud olla, ei wääri weel haritlase nime. Ennem mõiks juba arvata, et nõnda nimetatud „peened eluwiijsid“ on haridus. Mäti ei ole ka jeeji mõduandew. Muidugi peab haritlasel olema wastaw wiisakus, kuid see kui ifiku wäljendus, ei ole weel haridus, ehk ta küll ka sinna kuulub. Seit on ju „iluwiijsakaid inimesi“ olemas, kes haritud ei ole.

Me wõime weel rohkem öelda: ka pääliskaudne waimuharidus ei tee meid harituiks. Näitaks, kui wiljapuid haritakse, siis ei seota wälismaa wilja nende okstele, waid neid kaswatatakse nii, et nad ise hädad wilja kannawad. Selle jaawutamijeks poogitakse neid. Paremat tõugu okkase asetatakse halwema pääle, ta surutakse wiimase koores alla ja seotakse tugewasti kinni, mille järeldusel ta tiwest mahla endasse imedes wiimaks juureks puuks sirgub.

Umbes jama on ka asi haridusega. Kui oleme endile mitmesuguseid teadusi kogunud, waldame ka

praegust räägitavat feelt, püüdes iga kõne puhul urji mõnu tarvitades näidata, et me „haritlaste liiki“ kuulume. Võib olla oleme mõne kirjaniku arvamisest teaduse ja usuliste küsimuste kohta lugenud ja jeda kui valminud vilja endi hariduse-puukesele riputanud mõeldes, et olemegi eluküpsed haritlased, kuid asi ei ole kaugeltki nii, see on vaid külge seotud haridus.

Mõistuse teritamine nõuab isikliku tööd, mille läbi me omame õpitud teadusi oma tegewuse ja iseloomu kohaselt käsutama. Ilma isetegewuseta kellegi waimlikud ja füüsilised võimed ei arene. Igasugune välispidine järeloomatud haridusline wäljendus, ka pääliskaudne mõistuse harimine, kujuneb wiimaks ebahariduseks, milline teeb inimesi uhkeiks, takistades seega tõelise hariduse arengut.

Teadust ja samuti ka haridust ei ole võimalik ämbriga inimõistusesse walada, waid jeda saawutatakse harjutades. Esi kohal ei asu nõue — kui palju keegi on õppinud, waid kuidas ta jeda on omandanud ja tegelikult elus kasutada oskab. Sest igakuks teab, et seedimata toit teeb kõhu haigeks ja mõistuses tajumatu teadus teeb meid — rumalaks.

Millisel mõõdul peafime siis teadusi koguma, et mõiksime haritud inimese nime omada? Kas on küllalt algkooli ja gümnaasiumi külastamisest, wõi nõutakse koguni jelleks ülikooli diplomit ja doktori tiitlit? Meed aitawad wähe, kui inimesel aujaid põhimõtteid ja eluküpsust pole.

Mida laialdasem kellegi tegewuswäli on, jeda kõrgem peab ta haridus olema, mida wäiksemaks aga me tegewusala osutub, jeda lihtsamate teadmisega saame elus läbi, ilma et meid seepärast harimatultks wõidakse nimetada. Haridus ei peaks kunagi me elukutsuga lahus seisma. Me peafime püüdma sel määral endi teadmisi suurendada, kui wähegi võimalik.

Esi kohal asuwad parimaist hariduse edendajaist Piibel ja õpetlik kirjandus. Piiblikirja lugedes tutwuneme parimate ja auilisemate inimkonna esindajatega. Nende hulka kuuluwad Nooset ja Daniel, kui juurimaid riigimehi. Mooses — targeim käsuandja. Elias ja Paulus, kes tegutsesid ustayate usupuhastajatena. Selliseid nähteid kroonib Kristuse isik, kes „kõneles kui see, kel meelewäld“, see kuuljaim Spetaja, kelle jarnast maailm kunagi pole näinud.

Tänapäew haridusest rääkides mõeldakse jelle all alati mõistusliste wõimete täienemist, kuid tegelikult on mõistuse teritamine üks osa jellest, milline ei sõjalda weel kõike, mida kaswatusprobleemis hariduse suhtes tuntakse. Me ülim eesmärk olgu kindla iseloomu moodustamine.

Waadeldes praegu elawat rahwapõlwe, leiame loetlematul arwul sibiitumaid ja elustiidinunud olewusi, kelles kahastub waid haigutaw hingelise tühjuse kuristik. Tänapäewa inimesed on suuremalt

osalt iseloomuta. Ei juudeta wõita enda himusid, waid jatutakse moraalselt elumadalikku.

Seepärast ei ole maailma puuduste esikohal juurwaimud — geeniused, waid uilewa iseloomuga mehed ja naised, kes endid osta ega müüa ei lasse, kes õiguse eest kostawad ka siis, kui taewas nende päade kohal ahwardaks kokku wariseda. Maailm tarwitab mehi, kellede jiidametunnistus jama täpselt kohustusi tunneb, nagu magneetnõel kompassil põhjakaart.

Sarnane iseloom ei ole aga juhuslikult saawutataw. Ta on enesekaswatusse järeldus, nõrgematahte alistumine kõrgemale loomule. Teda saawutatakse enese „mina“ andumisel armastuse teenistuseks Jumala ja kaasinimeste wastu.

Seni esiletoodud kirjeldusest mõiksime järeldada: see on olemiku haritud inimene, kelle juures wastawad teadmised, eeskujulikud hingelised ja kombelised awaldused kooskõlastuwad — kes oma tegewusala kohast teadmistekogu iseiseiswale waimlise ja füüsilise tööga endale on omandanud, mis talle võimaldab oma tegewuspiirkonna kasuks mingit produktiivset korda jaata.

Haridus ja kaswatus seisawad ainult sel juhul endi uilesande kõrgusel, kui püütakse äralonastusplaani kohaselt uiles seada „jumalakuju“ inimhinges. „Aga meid kõiki, kes meie katmata palgega otsekui peeglis näeme Issanda au, muudetakse jellejama kujuks, iihest auist teise, otsekui Issanda waimust.“ (2. Kor. 3, 18.)

Elades teaduste ja haridustungi ajajärgul, mil püütakse igakülgeid teadmisi ammutada, peaks igamees meeles pidama, et ta kõlbmatuse lauast rooga wõttes oma waimujõud ära kurnab. Me kõige peaks filmas peetama, et meis kahjulikud tungid jaksid alla jurutud ja hääd woorused uiles õhutatud. Sest iga kultuur, millel puudub moraalne alus, aitab kaasa inimjoo langusele. Ja olgu ta välispidigi hiilgaw, jeeist on ta mädanenud, jeeist wana aeglugu jutustab, et jarnane kultuur ei ole kuigi kaua püsinud.

Kõige tõelise hariduse ja kultuuri alus on ristiusk. Arwamine, nagu oleks ristiusk pimeduse lewitaja, nagu ei sobiks ta haridusega kooskõlastada, on kord moeks saanud ja paljud kiidawad jeda wäidet õigeks, ilma et nad ise jelles oleksid weendunud. „Aga me kuulutame Kristust, kes risti löödud, mis Jumada rahwale üks pahandus, aga Kreeka rahwale üks jõledus on. Aga neile, kes kutsutud kuulutame me Kristust, Jumala wäge ja Jumala tarkust... kes meile on saanud õiguseks, tarkuseks, pühitsemiseks ja lunastamiseks.“ (1. Kor. 1, 22—24. 30.)

Kui ristiusk kahjulikuks osutub, millega on siis see tõsiasi seletataw, et kristliku ilmawaatega rahwad paganatest hariduses esirinnal sammuwad? Millest see tuleb, et kõik rahwad, niipea kui nad ristiusuga ehk kristliku kultuuriga kokku puutuwad, otsekui mitmejaja-aastajest meest ärkawad?

Ei wõi rõhutamata jääda, et suurem osa kaswatuſteadlasi on jelles ühel arwamisel, et paganad wõivad ainult siis Euroopa kultuuri vastu wõtta, kui nad ristiusu kaasabil endi laiskusest, tuimusest ja himutõwest on wabanenud. Teisest küljest oletatakse, et muhameedismi wõit Afrikas wõib jäänud leiduwale Euroopa kultuurile saatuslikuks kujuneda.

Ristiusk ei ole tulus üksi haridusest maha jäänud mail, waid kõikjal. Ta arendab meis kindlat tahet, lahutades kurja häält. Ta aitab meid ka Jumala igawesti püüwat seadust mõista, ilma milleta igajugune kultuur kokku wariseb.

Tõhtsaim 19. sajangu päd. Hegel õpetas: „Õdige tarkuse ja hariduse alus on sõnakuulmine.“

Kui joowime endi elu õigeile haridusroobastele juhtida, peame arwestama kogunud Saalomoni sõnadega: „Jumalakartus on tarkuse hakatus.“

C. Rosenberg.

Kadunud jõud.

Rohtum. 16, 19.

Piibel ei sijalda mitte ainult häid õpetusi, waid ka praktilisi näitusi. Ta ei sea meile mitte üksi usklikke ning õnnistatud mehi filme ette eeskujudeks ja järeletegemiseks, waid ka langenud juurusi, kui hoiatawaks näitusteks. Üks jarnastest on jõumees Simjon. Selle mehe elu on põrutaw kurbmäng. Ah, meie hulgas, kui rahwas, on ka mõnigi „langenud juurus“; nii mõnigi, kes waimus algas ja lihas lõpetas. Nad on oma kristliku usuga pankrotti jäänud. Sarnaste kristlaste wäljanägemise on midagi traagilist, kurba ning kahetsemiswäärilist. Olgu see näitus Simjonist meile hoiatusjeks ning järelemõtlemiseks, et keegi meie krooni ei rööwiks.

Mis oli tema juure jõu põhjuseks?

Milles seisis saladus? 17. jalm ütleb, et tema ühenduses Jumalaga. Ta kuulus Jumalale; ta oli temale pühendatud. Nii peab iga kristlane, iseäranis noored mehed ja naised alati Jumalaga ühenduses olema, „jest ilma minuta ei wõi teie midagi,“ ütleb Kristus. Paljud Jumala mehed on meile näituseks, kuidas ühendus Jumalaga neid tugewaks on teinud. Paulus ütleb: „Mina arendan kõik Kristuse läbi, kes mind wägewaks teeb.“ Wil. 4, 13. Ja Luther: „Siin seisab ma, ma ei wõi teisiti!“ Nagu tänawraudtee wagun ilma elektriwooluta furnud ja liikumatu on, nii on ka iga ükſik inimene jõuetu ja wiletš, kui tal ühendust Jumalaga ei ole. Hoolitseme meie, kui noored, selle eest, et me alati õiges wahelkorras ja ühenduses Jumalaga oleksime, jest siis „ei ütle keegi: ma olen haige, ja rahwale, kes jääb elab, antakse patud andeks.“ Jes. 33, 24. Tema jõu teiseks põhjuseks oli,

et ta oli täidetud ja haaratud pühast waimust. Mäti, kui ta midagi ette wõttis, täitus ta püha Jumala waimuga. Rohtum. 14, 6; 15, 14. See on midagi imelikku, kuidas Jumala waim wõib inimest tugewaks teha usuwõitluseks ning jumalariigi töö jaoks. Zuba puht inimese waimustus wõib suuri asju korda saata, mida enam siis jumalik jõud. Tuletame meele apostleid Pelipühil; need kartlikud ja tagasihoidlikud kalamehed olid täis julgust ja jõudu; ehk jälle Tehwanus, esimene kristliku usu ohwer.

Kas ei seija siin jelles tänapäewa kristlaste nõrkus? Küsime, noored, endilt: Du mul jõudu Jumala tööline olla? Olen ma õiges ühenduses? Mida enam me waimu tegewust tähele paneme ja tema mõjudele sõnakuulelikud oleme, seda enam wõib ta meile jõudu anda. Ew. 3, 16. Tema jõu kolmandaks põhjuseks oli ta kindel usk. Simjoni loetakse usukangelaste hulka. Ebr. 11, 32. Tõsine usk wõib suuri asju korda saata; ta wõib mägesid paigast liigutada ja maailma wõita. Tänapäew jännib weel imesid küllalt meie ümber, aga meie materjalistlik maailm ei pane neid tähele: tal puuduvad filmad ja kõrwad jelle jaoks. Teisest poolt peame kurwad olema ja leinama, et kristlased tänapäew oma usus jõuetuks on jäänud.

Mille läbi kaotas ta oma jõu?

Õsteks seeläbi, et ta Jumala tahtmise vastu wilistidega ühendusse astus. See oli Jumala poolt selgesti ja kindlasti keelatud, et Iisraeli lapsed ei tohtinud paganliste kananiitlastega ühineda. 2. Moos. 34, 16. Aga Simjon tegi seda siiski. Iisraeli rahwa moraalne seisuford wõib teda küll osalt wabandada, aga kui Jumala ärawalitud, ei oleks ta mingisugusel tingimusel tohtinud sarnast jammu ette wõtta. Ja nüüd: misjugune kurb pilt! Jumalale pühendatud hiigla jõuga Jehoowa wõitleja lamab jään, äralõigatud juustega, finni seotud kätest ja jalgadest, kawalate wilistlaste wõimuses.

Oh kui jagedasti kordub sarnane kurb pilt! Noored kristlased on oma jõu kaotanud seega, et on endid ühendanud ilmalikkude inimeste, seltskondade ja seltsidega. Ja siis öeldakse, et Jumal on meist lahkunud, aga ei, just wastupidi: me ise oleme Jumalast lahti öelnud. Ilma jõuta lamas see wägew mees!

Teiseks seeläbi, et ta Jumala plaanist finni ei pidanud. Waat, misjuguseid fangelasteguseid ta korda saatis! Sidus kolmsada rebast sabapidi kokku ning iga jaba külge tuletuki ja põletas seega mõni jada aakrit wilistlaste wilja. Kas ei ole see wägitegu? Kolmsada rebast finni püüda! Teist korda jälle löi eesli lõualuuga tuhat wilistlast maha ning kolmandaks wõttis Assati linna wärawad selga ja tassis kõrge mäe otsa. Aga oma ülesannet: Iisraeli rahwast wilistlaste wõimusest päästa, ei täitnud ta mitte. Nii on ka nüüd tihti lugu jumalariigi töös. Andekad noored mehed ja naised on jõuetuks jäänud seega, et nad oma annetga on mänginud ja mitte

dieti tarwitanud; et nad hooletus rahus, selle asemel, et wõidelda, oma pää Telila julle on pannud ja neid Telilaid on palju. Aga mis ütleb prohwet Jesaja meie noortele? „Tõuse üles, saagu ja walgestatud, sest sinu walguis tuleb ja Jehoowa au tõuseb ju üle.“ Jes. 60, 1. See hüüe käib ka sinu kohta! Kas tahad ja seda vastu wõtta?

Ka mis sugused olid tagajärjed? Simjon jäi oma waenlaste orjaks. Need, keda tema wõitma pidi, wõitsid tema ära. Wilistlased Simjoniit tugewamad!... Pääle jeda, kui wilistlased ta filmad wäljapistnud olid, pidi ta kõige alatumat orja tööd tegema. Kurb pilt nende üle, kes oma waimlike elujõu kaotanud on. Ka kes on need wilistlased noorte waimlikes elus? Pane käsi südamele ja katju läbi, noor sõber, mis juuguse wilistlase wangis ja oled. Simjon jäi waenlaste pilke aluseks. Nad lasid teda tantšida ja mängida. See wägew Jumala mees oli wilistlastel naeruks. See on küll juba walus kuulda, kui kristlased oma usklikkuse tõttu pilkaks on, aga ütlemata kurb on see, kui nende nõrkused maailma naeru ja pilget wälja kutsuwad. Rahjuks ei kannata Jumala rahwas alati just Kristuse pärast ja oma usu tõttu, waid tihtilugu oma pattude pärast.

Sõuetus kutjub esile maailma naeru ja pilke.

Simjoni elulõpp oli wäga wilets. Elias wõeti elawalt taewa, Mooses juri Jumala juu läbi ning Jumal ise mattis teda, aga Simjon hukkus (wähe-malt wäliselt) ühes oma waenlastega. Tagajär-jetu elu järele ei tule kunagi auline lõpp. Ükski meie seas, mu noored sõbrad, ei seisja nii tugewasti ja kindlasti et ta langeda ei wõi. Olgu Simjoni lugu meile hoiatuseks, et me patuga ei mängiks. Olgu ta ka meile tõusejõuks oma jõu läbikatsumi- seks ja uue jõu kogumiseks, tugew olla kiusatustes.

Paulus ütleb Ew. 6, 10—18: „Mis muud mu wennad, kui saage wägewaks? Isanda sees . . . wõtke eneste pääle kõik Jumala sõjariistad . . . sest meil ei ole mitte wõitlemist were ja liha vastu . . . waid sellesinaste maailma pimeduse walitsejate vastu . . . ja paluge igal ajal kõige palwe ja palumisega waimus.“ „Kes ära wõidab, saab sest puust kord maitsuma, mis kehet paradüüsi haljendab.“

Fr. Sketschus.

Üksiku numbri hind 20 senti.

Mitmesugust.

Tuleahi, mis ei põleta.

Keemilise tööstuse näitusel, mis hiljuti New-Yorgis korraldati, oli wäljapanud üks elektri-abi, mis wõib metalli kuumutada 2500°, kuid siiski wõib inimene ahju sisenuses wiibida, ilma et liig-soojus põletaks. Saladus seisab selles, et kõik mis woolu juhenditega kokku ei puutu, sellele pa-lawus oma mõju ei awalda ja nii ei tunne ka in-i-mene palawust, kuigi metall tema läheduses hõõ-gub. See jelgitab meile wõrdluskujuna mõned piibli kohad (Jes. 33, 14. 15; Jlm. 20, 7—10.), mis teatavad, et Jumala waimust hoitud jääwad puutumata sellest tulest, mis hõelad ärahawitab. Kui me ijeloom on terweks jaanud ja ihtegi patu-haiguse idu endas ei peida, siis on see inimene sel-lest tulest, mis patused häwitab, puutumata.

1. Moosj. 23. ptk. on aruanne, mis wägib Abrami matusepaiga ostmisest oma perekonnale ja nimelt salmid 17 ja 18: „Ja Emroni wäli, mis Makpelas on, mis Mamre kohal, wäli ja koobas jeal sees ja kõik puud, mis jeal wäljas, mis kõik tema rajas ümberringi oli, see jai Abrami kätte pärismaaks.“ Et koha õiguse üleandmisega ka puud ühes arwatakse, on meile ijeenesest mõistetaw. Kuid see polnud siiski mitte Idamail pruugiks. Kindral-leitnant Sir George Maemann õppis il-masõja ajal Irakis kohapäälseid kombeid tundma ja nimelt, et kohaomanik ei ole mitte alati jeal peal leiduwate warade omanik. See pruuk oli ka maksete Abrami ajal, mis siin jelgub, kuid ainult Abram tegi erandi. See on tõenduseks piibli täp-jeteist andmeteist.

Muistne synagoog wäljakaawatud.

Beewärgi korraldamise juures ühes juudi asunduses Beit Nphas kaewati töölisteist wälja üks wana synagoog (koguduse koda), mis ehitati pärast teistkordse Jeruusalemmi templi häwitamist. Töö-lised jattusid algul wanawara jäämustele, mis si-jaldasid hebreakeelseid kirju ja sijssejeadeid. Pa-lestiina walitus andis juudi ülikoolile Jeruusalemmas loa wäljakaewamist iatkata, mis mainitud tulemused andis. Mõned asjad on täiesti terweit hoidunud ja on heats uurimisaineks tolleageist Suuda rahwa olukorrait.

Wäljaandja: S. P. Udov. K. Eesti Liit. Tellimised kui ka rahajaadetused saata Amanda Nuta'le, Merepuiestee nr. 14-a Tallinnas.

Wastutaw toimetaja: M. Bärengrub, Merepuiestee nr. 14-a, Tallinnas.

Tegetwad kaastöölised: L. Niffar; Ed. Mägi; Ed. Rey.

Tallinna Eesti Kirjastus-Ahijuse trükitoda, Pilt tän. 2. 1930.